

တံရုတ္တန်များမှရတတ်သော

ရောဂါများ

ဆရာဝန်တင်ရွှေ

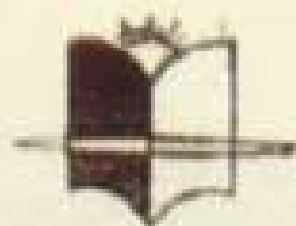
ပန်ချီတင်ဂိုဏ်

တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သော
ရောဂါများ

သရာဝန်တင်ရွှေ

သပုံပန်းချီ-တင်ပိုင်

စာပေဗိမာန်ထုတ် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်

၁၉၈၂ ပထမကြိမ် နှိပ်နှိပ်၊ ထုတ်ဝေ ၂၂,၀၀၀

လူ့စိတ်စား မှုအခြေခံ နှစ်ပတ်
အခြေခံစာအုပ်

အခြေခံစာအုပ်

အခြေခံစာအုပ်

ထုတ်ဝေ ၅၂၉၊ ၅၃၀၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊
စာပေတိုက်အဖွဲ့၊ တွဲထက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဘေ၊ အခြေခံစာအုပ်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၈၉) ဖြင့် စာပေတိုက် အဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေ
မှတ်ပုံတင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၈၃၀၂၅) ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

ရည်		
- နိဒါန်း	-----	၁
၁။ လူနှင့် တူရား တိရစ္ဆာန်များ	-----	၁၁
ကြက်၊ ဝှေး၊ ကြောင်၊ ယုန်တို့ထံမှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၂။ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များ	-----	၅၀
ကြက်၊ ဝက်၊ ငှက်၊ ဝမ်းထဲ၊ ဘဲငန်း၊ ငန်း၊ ကြက်ဆင်၊		
သိုး၊ ဆိတ်တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၃။ ဝန်တင် ဝန်ဆွဲ တိရစ္ဆာန်များ	-----	၇၇
ခွား၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ လား၊ မြည်းတို့မှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၄။ တောတိရစ္ဆာန်များ	-----	၉၅
ဆင်၊ မျောက်တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၅။ ငရဲသတ္တဝါများ	-----	၁၀၀
ခရု၊ ပုစွန်၊ ကဏန်း၊ ငါး၊ မားတို့မှရတတ်သော		
ဇရာဂါများ		
၆။ အဆိပ်ရှိ သတ္တဝါများ	-----	၁၀၇
မြွေ၊ ပင်လယ်မြွေ၊ ဂျတ်မြွေ၊ အဆိပ်ရှိသောငါးများ၊		
ပင်လယ်ခူ၊ မျော့တို့မှရတတ်သောဇရာဂါများ		
၇။ ဇရာဂါများ ကာကွယ်ခြင်း	-----	၁၂၁
- ကျမ်းကိုးစာရင်းနှင့် ဝေါဟာရများ	-----	၁၂၅

ကလေး

နိဒါန်း

သာယာလှသောတနေ့၏ နံနက်ခင်းတွင် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကြီးမြေပဒေသာကျွန်း၌ ပြသသားသော လယ်ယာသီး ကော်ကိရိယာများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးပြပွဲသို့ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဆိုပြန်သည် အရှင် ခုနစ် အလုပ်သမားတွေကို ကြိုဆိုရလျှင် ပြောစရာပြန် ပြန်လယ်ယာနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာနမှ ခင်းကျင်း ပြသသော ပြပွဲဖြစ်သည်။ လယ်ယာနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ ဦးစီးဌာနများနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများက တာဝန်ယူ ခင်းကျင်းပြသခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အစစအရာရာ လှုပ်ကျ သေသပ်လှပါသည်။

ကော်ပိုရေးရှင်း ဦးစီးဌာနမှ ထွန်းကန်ကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေးကိရိယာများ၊ ဆေးထုန်းကိရိယာများနှင့် ရေရပ်စက်များ ပါမကျန် ကန်တော်ကြီး ကုန်းလှောင်လေးများပေါ် တွင် အပီအစဉ်တကျ ပြသထားသကဲ့သို့ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နေအိမ်တိုင်း၌ တစ်စုံတစ်ရာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို စကောင်အထည် လက်ဆိုင်ရန် ငါ၊ ဝမ်း၊ လိမ်၊ တွဲကောင်၊ ဆင်ကြွသားများကဲ့သို့ လူသားကြီးများလေးများက ပစ္စုပ္ပန် ပြသသော ပြပွဲ နှစ်ကလေး ကိုက်စဉ်က ဖြစ်

မိကျောင်း၊ မြေ၊ ယုန်၊ ခို၊ ပျား၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ငန်း၊ ကြက်၊ ဘဲ၊ နွားနှင့် ဝက်မွေးမြူရေး စသည်တို့ကို စုံလင်စွာ ပြုသထားပေရာ ဝိတ်ဝင်စားပွယ်ရာ ကောင်းလှပါသည်။ ဤသို့ နိုင်ငံတော်က ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှု ပြုသကဲ့သို့ ပြည်သူလူထုကလည်း စိုက်ပျိုးရေးအပြင် မွေးမြူရေးကိုပါ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် တနေ့တွင် ငါတို့နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတိုးတက်ပြီး နိုင်ငံများအဆင့်သို့ ရောက်နိုင်တော့မည်ဆိုသည့် အသိတရားဖြင့် ပီတိဖြစ်ခဲ့မိပါသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် သိမ်တွင် တနိုင် မွေးမြူ ထားသော တိရစ္ဆာန်များမှ လူသားတို့သိသည့် ကူးစက်တတ်သော ယောဂါများအကြောင်းကိုလည်း ရှေးစားမိပါသည်။ လူသားတို့နှင့် တိရစ္ဆာန်များတွင် ကူးစက်ယောဂါမျိုးစုံတို့ ဖြစ်ပွားတတ်ကြရာ အချို့ယောဂါများမှာ တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားခြင်းပင်ဖြစ်ပေ။ လူသားများတွင်သာ ဖြစ်ပွားတတ်၏။ အချို့ယောဂါများမှာမူ တိရစ္ဆာန်များတွင်သာ ဖြစ်ပွားတတ်ပြီး လူသားများသိသည့် ကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် အချို့ အချို့သော ယောဂါများမှာမူ လူသားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကိုပါ ကူးစက် ပြန့်ပွားတတ်၏။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာအရ ယနေ့အထိ တိရစ္ဆာန်များထံမှ လူသားတို့သိသည့် ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်သော ယောဂါများမှာ အမျိုး ၁၀၀ ကျော်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ယောဂါအမျိုးအမည်သည်လည်း တနေ့တခြားတိုးတက်များပြားလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးသည် ဤယောဂါများအကြောင်းကို အစဉ်တစိုက် သုတေသန ပြုနေကြရသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် တိရစ္ဆာန်များဆီက ရတတ်သော ယောဂါများကြောင့် လူသားတို့၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမှာ မခန့်မှန်းနိုင်လောက်အောင် များပြားလှ၏။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ခန့်မှန်းချက်အရ လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံ ၁၁ နိုင်ငံ၌ပင် လျှင် ပဉ္စဆဲလာပိုးစွဲနာဆိုးသော ယောဂါကြောင့် တနှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂၃၀ ကျော်ဆုံးရှုံးရကြောင်း သိရလေသည်။ အလားတူပင် ခွေးမွေးယောဂါတရားကြောင့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးရသည့် ငွေမှာ ဒေါ်လာသန်း ၅၀ နီးပါးရှိ၍ တိရစ္ဆာန်များ၌ ဖြစ်ပွားသော တိဘီယောဂါကြောင့် ဒေါ်လာသန်း ၁၅၀ ကျော် ဆုံးရှုံးရသည်။ တနည်းအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်များ၌ ဖြစ်ပွားတတ်သော အဆိုပါ ယောဂါသားမျိုးတည်းနှင့်ပင် လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံများ၌ တနှစ်လျှင် ဆုံးရှုံးရသည့် ငွေဖောအမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၄၂၀ (မြန်မာငွေကျပ်သန်း ၂၀၀၀ ကျော်) ရှိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဤယောဂါများကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသည့် ငွေဖောကသည် အလွန်များပြားလိမ့်မည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူများမှာ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ပြီး တိရစ္ဆာန်ပေါင်းစုံနှင့် ထိတွေ့နေကြလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ “တိရစ္ဆာန်များမှ ရတတ်သော ယောဂါများ” အကြောင်းကို သိရှိထားရန်လိုအပ်သည်။ သို့မှလည်း ဤယောဂါသန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးဆောင် ရှောင်နိုင်တတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အချို့ယောဂါများသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ မကြာမီ ကာလကပင် ရောက်ရှိလာပြီး လူသားတို့အား ဂုက္ခပေးရန် အင်အားစွာဖြင့် တာဝန်လျက်ရှိနေသည်။

ဥပမာ- ခရုကုဋ ခန္ဓာကမ္ပ မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်နယ်စပ်သို့
 ထောက်ပံ့သော ကျမ်းဂန်တို့အားဖြင့် ရောက်ရှိလာရန် ကျွန်
 နား၊ ဝမ်း၊ မြင်း၊ ငန်း၊ သေတ္တာတို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ
 ခြင်္သေ့တောင်၊ ထူးတောင်၊ စောက်တောင်တို့သို့ ရောက်လာရန်
 ဖြစ်၏။ ထိုထောက်ပံ့မှု ကျမ်းဂန်တို့တွင် စတင်အစွဲပြုပြီး အစွဲ
 တောင်းအာရုံ နိုင်ငံများတွင် မြန်မာ့လေ့ရှိပါသည်။ မြန်မာ
 နိုင်ငံနှင့် တစ်နားတစ်ဖက် ထိုင်နိုင်စွမ်း ရှိမည်ဖြစ်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်
 တွင် မြန်မာ့လေ့ရှိပါသည်။ ဇာတိမယ်ရှိသည် မြန်မာနိုင်ငံ
 တာချီလိတ်မြို့နှင့် ကုန်းတော်တော်ဖြင့် ဆက်လက်နေရာ ခရုကုဋ
 ခန္ဓာ နှင့်လျော်စွာ တာချီလိတ်မြို့၌ ဤထောက်ပံ့မှုများကို
 ငြိမ်းစိုခွဲရာ ဝေပျိုး ကျွမ်းကျင်ပါသည်။ ခရုကုဋ ခန္ဓာတွင်
 ဤထောက်ပံ့မှု ပြုစုပေးရန် အခြားမြို့ကြီးများဖြင့်ကြည့်သော
 လားရှိုး၊ ကျိုင်းတုံ၊ စသည့်မြို့များသို့ ကျွမ်းကျင်စွာ လာရောက်
 (ခရုကုဋ ပြည့် နှစ်ဦးချိန်) တွင် ဤထောက်ပံ့မှု ရန်ကုန်မြို့သို့
 ထောက်ပံ့ကာ လူသားတို့၏ အသက်ကို ရန်မူလျက် ရှိချေပြီ။

ထို့ကြောင့်လည်း တိရစ္ဆာန်များမှ ရတနာတိရစ္ဆာန်များ
 များအကြောင်းကို မျှော်လင့်ရမည့်အတိုင်း လက်ကိုင်ထားရန်
 နိုင်ရန် ဤစာတော်ကို ရောထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စာတော်တို့
 အနေဖြင့် လိုလပ်ကြားပေးသော ထောက်ပံ့မှုသည် ကျွန်ုပ်တို့
 စာတော်တွင် ဖော်ပြပါပုံပင်ပင်။ ၎င်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံ
 မြစ်တစ်ဝှမ်းသော ထောက်ပံ့မှုကို ပုံကြီးစွာထားခြင်း ပဟုတ်
 ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တွေ့ဆုံရတတ်သော ထောက်ပံ့မှု၏အား
 လျော်စွာပေးသောအခါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် မြန်မာနိုင်ငံအလုံး
 မရှိသေးသော ထောက်ပံ့မှုဖြစ်ပုံမှာ တွေ့ဆုံရတတ်ပါသည်။ စာတော်

ပြုစုရေးကော်မတီမှ ပြုစုသော (ပညာရပ်ဝေါဟာရများ)
 စာတော်တို့များကို မိငြိမ်းပြုပြီး မြန်မာ့စကားလုံးများအဖြစ်
 ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာမှ ဖြစ်မြောက်အောင် အဖက်ဖက်မှ အကူအညီပေး
 ကြသော ဇနီး-ဒေါ်အေးသန်း၊ ညီ-ဦးမြင့်သိန်း၊ အနာကြီး
 ထောက်ပံ့မှုအားလုံးမှ စာတော်များကို ဦးဆောင်နှင့် စာရေး
 နော်ရီလာမင်း တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

စာရေးသူ
 ခရုကုဋ ခန္ဓာတိရစ္ဆာန်။

လူနှင့်အတူနေတိရစ္ဆာန်များ

(၁) ကြွက်

ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် တနေ့တခြား ဖိစရာအလား တိုးထက်
 လျက်ရှိ၏။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ တိုးတက်မှုနှုန်းကို ဆမီလီက်နိုင်
 သည့် သတ္တဝါသည် ဤလောက၌ ကြွက်သာလျှင် ဖြစ်၏။
 ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသားတို့ မပေါ်ပေါက်သေးမီကတည်းက
 ကြွက်သတ္တဝါ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ဆိုကြ
 သည်။ ထိုအချိန်ကစပြီး လူနှင့်ကြွက်တို့သည် ခပ်ပွဲကြီးများ
 အပြိုင်ဆင်နွှဲကြသည်။ တနည်းအားဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက်မှ
 လူသားတို့သည် ကြွက်ကို ၎င်းတို့၏ အစားအစာများကို ဖျတ်
 ဆီးသော သတ္တဝါဟု အမြင်ရှိကြပြီး နည်းမျိုးစုံဖြင့် သတ်ဖြတ်
 ခဲ့ကြသည်။ ကြွက်ဆိုသော သတ္တဝါကလည်း အလျော့မပေး။
 ဖလိပ်ထောဂါ သေည့် ထောဂါမျိုးစုံကို ဖြန့်ချိဖင်း လူသားတို့အား
 သေကြေပျက်စီးစေခဲ့သည်။ တနည်းအားဖြင့် လူသားတို့က
 ကြွက်ကို တချိန်မှ အညှာမပေးခဲ့သလို ကြွက်များကလည်း
 လူသားတို့အပေါ် အရှုံးပေးခဲ့သည် ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။ လူတို့သည်
 သိပ္ပံပညာကိုပင် တီထွင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာရှင်ကြီးများဖြစ်၍

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျား၊ ခြင်္သေ့ စသည့် သတ္တဝါဆိုးကြီးများ ဆပေါ် အနိုင်ယူနိုင်ခဲ့စေကာမူ ကြွက်ကို ယနေ့အထိ အနိုင် မရသေး။ ကြွက်နှင့် လူတို့၏ မဟာပဋိပက္ခပွဲကြီးတွင် လူသည် ဆိုးဝမ်းမည့် အနေအထားတွင်သာ ရှိနေသေးသည်။

ကြွက်သည် တနှစ်လျှင် သုံးသားမှ ခြောက်သားအထိ ပေါက်ပွားနိုင်စွမ်းရှိပြီး တကြိမ်လျှင် သားပေါက် ၁၀ ကောင် ခန့် ပေါက်ပွားသည်။ များသမျှသာ အဖတ်တင်မည်ဆိုပါက ကြွက်မောင်နှံတစ်စုံသည် သုံးနှစ်အတွင်း သား၊ မြေး၊ မြစ်၊ တိ၊ တွယ် ပေါင်း သုံး ၂၀ မျှ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည်ဟု တွက်ချက်၍ ရသည်။ ကြွက်သည် တော်ဝံတန်ဝံ နံဝံကိုလည်းကောင်း၊ ငံတ္တုပိုက်ကိုလည်းကောင်း ကိုက်ဖြတ်၍ ဝင်နိုင်တိုက်နိုင်စွမ်း ရှိ၏။ အလွန်တရာ သေးငယ်သော အပေါက်ကိုပင် တိုးဝင် နိုင်သည်။ သုံးလေးထပ်မျှ မြင့်သော တိုက်ပေါ်မှ မြေကြီး ပေါ်သို့ တေးပယ် ရန်မပေ ခုန်ဆင်းပြီး လိုရာသို့ ဆက်သွား နိုင်စွမ်းလည်းရှိသည်။ တသွင်သွင် စီးနေသော ချောင်းမြောင်း ထဲ၌ မိုင်ဝက်လောက်ခရီးကို အလွယ်တကူ တူးဖော်သွားလာ နိုင်သေးသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ လူဦးရေ ပါရဂူများ၏ ရန်မှန်းချက်အရ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြွက်စုစုပေါင်း ကုဋေ ၄၀ ကျော်ရှိသည်ဟု ဆိုထားရာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေနှင့် အပြိုင် ဖြစ်နေ သည်ဟု ဆိုရသည်။

ကြွက်များသည် တတိယကမ္ဘာပေါ် ပျံ့နှံ့ဆဲနိုင်ငံများတွင် ပိုမို ပေါများသည်။ ဥပမာ အိန္ဒိယ၊ အာဖရိက စသည့် ခေမ ရှေးတွင် ကြွက်ဦးရေသည် လူဦးရေထက် ၁၀ ဆမက ပိုနေ တတ်သည်။ တိုးတက်ပြီး နိုင်ငံများတွင် ကြွက်ဦးရေသည် လူဦးရေထက် ၁၀ ဆမက နည်းသည်ဆိုသည်။ တနည်းတားဖြင့်

ပျံ့နှံ့ပြီး နိုင်ငံများတွင် ကြွက်တိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် လက်မနှေးကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပျံ့နှံ့ဆဲနိုင်ငံများတွင်မူ သဘာဝက ကြွက်များကို အသေ ပေးလျက်ရှိသည် ဆိုသည်။ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်သောကြောင့် သီးပင်၊ ဓားပင်တို့ အလှံ့ပယ် ဖြစ်ထွန်းကြသည့်အတွက် ကြွက် မျိုးဆက်ကို သဘောရှိ ပွားများစေလေကား။ ထို့အပြင် ကြွက်တိုက်ဖျက်ရေးကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် ကြွက်များသည် လူသားတို့အပေါ် အောင်လံထူနေကြသည်။

ကြွက်တို့သည် လူသားတို့၏ အစားအစာများကို မိမိအစား သောက်ခြင်း၊ လူသားတို့၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုလည်း ဖျက်ဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ ပလိပ်ဆရာ၏ ဆန္ဒအတိုင်း ဆေးကုသမှုကိုလည်း ဖြစ်ပြီးကြ၏။ ကြွက်ကြောင့် ဖြစ်ပွားသည် ပလိပ်ဆရာကြောင့် ဥဆရာပတိုက်တွင် အလယ် ခေတ်က လူဦးရေ ထက်ဝက်ခန့် သေကြေကြသည်အထိ အခြေ အနေ ဆိုးခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် ပလိပ်ဆရာဂါ ကျဆောက်စဉ်က လူအရိုး တောင်လှိုပုံခဲ့လှသည်။

ယနေ့ အာရှတိုက်တွင် ကြွက်သည် လူသားတို့အား ဒုက္ခ အများဆုံးပေးလျက်ရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ် တွင် ကြွက်အများဆုံး နေထိုင်ရာ နေရာဖြစ်သည့်ဟု ဆိုသည်။ ပေါများလှပါသည် ဆိုသော လူဦးရေထက် ကြွက်ဦးရေထက် ၁၀ ဆ ပိုနေသေးသည် ဆိုသည်။ နှစ်စဉ် လူသားတို့ စားရန် သို့လှောင်ထားသော အစားအစာများမှ တန်ဆုံးသန်သည့်အစွဲ ကြွက်များက ဝါးပျိုနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။ လယ်ထာ များတွင် ကျက်အသီး တန်ချိန် သုံးကုလေးမှ ပို့သည့်ဟု ဆိုသည်။

ဘက်လားဒေဂျီနိုင်ငံတွင် တနှစ်လျှင် ကြွက်များကြောင့် သီးနှံတန်ချိန် တသန်းနှစ်သိန်းပေမက ပျက်စီးသည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းသီးနှံတန်ချိန်မှာ ဘက်လားဒေဂျီနိုင်ငံက နှစ်စဉ် နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းနေရသော ရိက္ခာပမာဏနှင့်တူတူဖြစ်သည်။ စာစာယံ၍ ကြွက်များ၏ အပျက်စီးဆိုးများကိုသာ တားဆီး ဖော်နိုင်ကြမည်ဆိုပါက ၁၉၇၄ ခုနှစ်က အစာရေစာ ရှားပါး၍ စေ့ဆိုး၍ကြရသော လူငါးသောင်းမှာ သေကြမည်မဟုတ်သည့် အပြင် ကြွက်များကြောင့် ပျက်စီးသွားသော ပစ္စည်းတန်ဖိုး ၂၉၆ ကုဋေကိုလည်း ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး စသည် နိုင်ငံ တစ်စတစ်စေး လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နိုင်မည် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကြွက်ပြဿနာကို အချိန်မီတားဆီးနိုင်ရန် အနောက် ဂျာမနီနိုင်ငံမှ ဝေ့များ ချေးငှားပြီး တောင် ဆောင်ရွက်နေပြီ ဆိုသည်။

မောလဒိုက်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံ၏ အဓိကထွက်ကုန်ဖြစ်သော ဆန်းသီးနှင့် အာလူး ထက်ဝက်ခန့်ကို ကြွက်များစား၍ ကုန်ခန်း သွားရသည် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကြွက်သုတ်သင်ရေးကို အဓိက ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်း မသက်သာ။ အချို့သော လယ်ကွင်း များတွင် ထွက်သမျှစပါး၏ ၇၀ ထုခိုင်နှုန်းကို ကြွက်များက ဝါးမျိုပျက်ဆီးကြသည်။ ဗန်ကောက်မြို့ တမြို့တည်းတွင်ပင် ကြွက်ဦးရေ လေးသန်းခွဲခန့်ရှိရာ လူနှင့်ကြွက် ဆတူဖြစ်နေသည် ဆိုသည်။ ကြွက်များကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း မနိုင်နင်းနိုင်ကြပါက မကြာမီ ၁၀ နှစ်အတွင်း ဗန်ကောက်မြို့စောင့်ကို ကြွက်များက မင်မျိုကြသောမည်ဟု မြို့နယ်စာအုပ်တိုက်က သတိပေး လျက်ရှိသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့သည် အာရှတိုက် နိုင်ငံများအနက် ကြွက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒုက္ခရောက်သည် ဆိုသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းအောင် အမှိုက်သရိုက်များကို စနစ်တကျ ရန်ပစ်ကြသဖြင့် ကြွက်ဦးရေ မများပြားခဲ့ပေ။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌မူ ကောက်ပဲသီးနှံအားလုံး၏ ၁၀ ပုံတပုံမှ ငါးပုံတပုံအထိ ကြွက်များကြောင့်ပျက်စီးနေရသည်။ ထို့ကြောင့် ကြွက်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းကို ငါးနှစ်စီမံကိန်းချပြီး ဝိစဉ်နေရ သည် ဆိုသည်။

ကော်ဘူနိုင်ငံတွင် ကြွက်နှစ်သန်းခွဲရှိရာ လူဦးရေနှင့် ဖာညီ အမျှ ဖြစ်နေသည်။

လူဦးရေ နှစ်သန်းခွဲရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကြွက်ကောင်ရေ ၂၅ သန်းမှ သန်း ၄၀ အထိ ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်တို့၌လည်း ကြွက်တို့၏ ဦးရေအချိုး အစားသည် ရန်ကုန်အတိုင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာကြွက်တို့သည် နိုင်ငံ၏ နှစ်စဉ်ထွက်သော စပါးအားလုံး၏ ၁၀ ထုခိုင်နှုန်းကို စားမျိုလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ကြွက်များထံမှ ရတတ်သော ဇရာဂါများ ပလိပ်ဇရာဂါ

ပလိပ်ဇရာဂါသည် ပက်တောရဲလား ပက်တစ်ခေါ် ပလိပ် ဇရာဂါဦးကြောင့် ကူး ဇက် တတ် သော ဇရာ ဂါ ဖြစ် သည်။ သဘာဝအားဖြင့် ကြွက်များတွင်သာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ တခါတရံမှ လူသားတို့ထံသို့ ဒုက္ခပေးရန် ဖောက်လာတတ် သည်။ ဤဇရာဂါသည် ခရစ်မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်

လူ့သားတို့ကား စုကွပေသော်။ ဘဝ ရာစုနှစ်များသောတွင်းက ဤ
 ထောဂါသည် ဥပေပတိုက်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ပြန်ပွားခဲ့ရာ လူ
 ဖေါ်ဝါး ၂၄ သန်း (နိုင်ငံရှိ လူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံ) ပင် သေ
 သုံးခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းများက ဆိုထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ
 တွင်လည်း ဤထောဂါကြောင့် လူ ထောင်နှင့်ချီပြီး နှစ်စဉ်
 သေဆုံးခဲ့ဖူးသည်။

ဤထောဂါသည် မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် အပူပိုင်းဒေသ
 နိုင်ငံပေါင်းစုံတွင် နှစ်စဉ်လိုလို ဖြစ်ပွားနေတတ်သည်။ ပင်ကိုယ်
 အားဖြင့် ဤထောဂါသည် ကြွက်နှင့် ကြွက်အနွယ်ဝင် ပူ၊ ရှဉ့်၊
 ငပေါ စသည့် သတ္တဝါများတွင်သာ ကြွက်သန်းမှတစ်ဆင့် ပြန်
 ပွားနေတတ်သည်။ ထောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်းက လူသား
 ဖြစ်သော ကိုက်ခတ်ရာက လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ထောဂါပိုး
 ပျံ့နှံ့သော ပြေမှုန် စသည်တို့ကို ချွတ်ခတ်ရာက လည်းကောင်း
 ရှာဖွေရာတွင် ထောဂါရတတ်သည်။ ကြွက်များတွင် တွယ်ကပ်နေ
 သော အနားက ဤထောဂါကို အစိက ဖြန့်ဖြူးသည်။ တစ်ခါတစ်
 ချောင်း၊ ကြောင်သန်းတို့ကလည်း ဤထောဂါကို ပြန်ပွားစေ
 တတ်သည်။ ထောဂါပိုးပါသော ကြွက်သန်း၏ ပစင် စသည်တို့
 သည် အပူပိုင်းပွန်းပွဲသော အပူမှတစ်ဆင့် ထောဂါဝင်လေ့ရှိ
 သည်။ ထောဂါပိုးပါသော ကြွက်သန်း၏ ဝမ်းရိုက်သည် ထောဂါပိုး
 များနှင့် ပြည့်လျှံနေသဖြင့် အကိုက်ခံရသူတိုင်း ထောဂါဖြစ်ပွား
 ဖူးနိုင်သည်။

သာမန်အားဖြင့် ကြွက်သန်းသည် အေးသော ဒေသ၌
 စေ့ဆန်တနပ် နှစ်နှစ်အထိ အသက်ရှည်သည်။ ထောဂါပိုးရှိ
 စေ့ဆန် ကြွက်သန်းကမူ သက်တမ်း ဤမျှ မရှည်ပေ။ သို့သော်
 ကြွက်ထူထဲ၌ လပေါင်းများစွာ အသက်ရှည်နိုင်သည်။ သို့

ကြောင့် ဤထောဂါသည် ရာသီဥတု နေ့သက်ရာသီချိန်အထိ
 ထောဂါကို ပြန်ဖြူးပေးတတ်သည်။

ပလိပ်ထောဂါကို သာမန်အားဖြင့် မြို့များတွင် ဖြစ်ပွားသော
 ပလိပ်ထောဂါနှင့် ကျေးရွာများတွင် ဖြစ်ပွားသော ပလိပ်ထောဂါ
 ဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်။

မြို့များတွင် ဖြစ်ပွားသော ပလိပ်ထောဂါ။ ။ ပလိပ်ထောဂါ
 သည် တောတွင်းရှိ ကြွက်နှင့် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများအကြား
 တွင် ပြန်ပွားနေလေ့ရှိသည်။ ထောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်း
 သည် တောကြွက်မှ မြေကြွက်၊ မြေကြွက်မှ အိမ်ကြွက်သို့
 တဆင့်ပြီးတဆင့် ထောဂါပြန်ပွားရာက လူတို့ဆီသို့ ထောက်သွား
 ခြင်း ဖြစ်သည်။ အိမ်ကြွက်များသို့ ထောဂါ ထောက်သွားပြီ ဆို
 ပါက မကြာမီ အိမ်ကြွက်များ အတုံးအရုံး သေကြေပျက်စီးကြ
 သည်။ ဤသို့သော အချိန်မျိုးတွင် အိမ်မိုးပေါ်ရှိ တန်းများ
 အပေါ် ပြေးမင်း လှားမင်းနှင့်ပင် ကြွက်များ ကျသေကြ
 သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကို ကြွက်ကျသည်ဟု ခေါ်ကြ၏။
 ထို့ကြောင့် ကြွက်ကျပြီး ရက်များမကြာမီ လူသားတို့သည်
 ပလိပ်ထောဂါကြောင့် သေကြေ ပျက်စီးရတော့မည် လက္ခဏာ
 ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ ထောဂါကူးစက်ခံရသော ကြွက်များသည်
 သမာဓိတော်ယာဉ်၊ သတော် စသည့် လူသားတို့၏ ယာဉ်အမျိုး
 မျိုးဖြင့် တမြို့မှ တမြို့သို့ လိုက်ပါသွားရာက ပလိပ်ထောဂါသည်
 အပင်မြေအနံ့ ကူးစက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာပုပလိပ်ထောဂါ။ ။ ရွှေတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
 ပင် ပလိပ်ထောဂါသည် သဘာဝအားဖြင့် တောထဲတွင် ကြွက်နှင့်

အန္တယ်ဝင်သတ္တဝါများအကြား ကြွက်သန်းကတဆင့် ကူးစက် ပြန့်ပွားနေလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော ကြွက်နှင့် အန္တယ်ဝင် သတ္တဝါများကို ကျေးရွာနေလူများက ဖမ်းဆီးရမိ ပြီး စားသုံးရန် အသားဖျက်သည့်အခါ ရောဂါပိုးများသည် လူသားတို့၏ ထိခိုက်ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာရှိသည့် ခြေလက်များမှတစ်ဆင့် လူသားတို့ဆီသို့ ပြန့်ပွား၏။ တခါတရံလည်း လယ်ကြွက်တို့ သည် တောကြွက်များနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းသင်းမိရာက တော ထဲမှ ရောဂါသည် လယ်ကြွက်သို့လည်းကောင်း၊ လယ်ကြွက်မှ တစ်ဆင့် လူသားတို့ဆီသို့လည်းကောင်း ရောဂါပိုး ကူးစက်လေ သည်။ တောထဲမှ ကြွက်နှင့် အန္တယ်ဝင် သတ္တဝါများသည် တောထဲတနေရာတည်းတွင် အစဉ်မနေကြ။ တနေရာမှ တနေ ရာသို့ အစုအဝေးအလိုက် ပြောင်းရွှေ့သွားလာတတ်ကြ၏။ ထို့ ကြောင့် ဤရောဂါသည် ရွာတရွာတွင် ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ကတန်စေးသည့် ကျေးရွာသို့ ရောဂါပြန့်ပွားတတ်၏။

အဓိကအားဖြင့် ပလိပ်ရောဂါသည် ကြွက်အရေအတွက်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် လူဦးရေထူထပ်ပြီး အနေအထိုင် မသန့်ရှင်း၍ ကြွက်ဦးရေပေါများသော မြို့နယ်များတွင် ဤ ရောဂါသည် နှစ်စဉ် ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိ၏။ အထူးသဖြင့် ရာသီ အေးပြီး စိုစွတ်သည့်အချိန်တွင် ပြန့်ပွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်းဦးပေါက်ချိန်၌ မြို့နယ် အတော် များများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။

သာမန်အားဖြင့် ပလိပ်ရောဂါသည် ကြွက်သန်းအကိုက်ခံရ ရာမှ ရောဂါရတတ်၏။ ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသူ တယောက်၏ အဆုတ်အတွင်းသို့ ရောဂါပိုးများ ဝင်ရောက်ခွင့်ရပါက ဈေးဝမ်း ဆိုးလာသည်။ ထိုသို့၏ အနီးအနားသို့ သွားလာမိပါက

စာစောင်စာနိဂြုဏ်ထု စာကြည့်တိုက်
Sarpay Beikman Public Library

ထူရှင်တတုနေ တိရစ္ဆာန်များ ၁၉

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ရောဂါကူးစက်တတ်သေး၏။ သို့သော် ယခုခေတ်ကဲ့သို့ ပဋိဇီဝ ပိုးသတ်ဆေးများကို ပေါများ စွာ သုံးစွဲနေချိန်တွင် ထိုကဲ့သို့ရောဂါပြန့်ပွားမှုမျိုး ကလွန်နည်း ပါးသွားသည်။

၂/၅၀ ၂၅၅၆၈၀
ရောဂါလက္ခဏာများ (၂၀၂၀.၈.၃၃)

ပလိပ်ရောဂါကို အကြမ်းအားဖြင့် အကျိတ်ထွက်သော ပလိပ်ရောဂါနှင့်အဆုတ်၌ ခုက္ခပေးသော ပလိပ်ရောဂါဟု နှစ်မျိုး နှစ်စား ခွဲခြားနိုင်သည်။

အကျိတ်ထွက်သော ပလိပ်ရောဂါ။ ရောဂါပိုး သို့သော ကြွက်သန်းက လူတို့၏ ခြေ လက် စသည်တို့ကို ကိုက်၍သော် လည်းကောင်း၊ ရောဂါပိုးပါရှိသော ကြွက်သန်း၏ မစင်သည် ပွန်းပဲ့နေသော အရေပြားပေါ်သို့ တနည်းနည်းဖြင့် ထောက်ရုံ၌ သော်လည်းကောင်း ဤ ရောဂါရသည်။ သာမန် အားဖြင့် ရောဂါပိုးရှိသောကြွက်သန်းနှင့် ထိတွေ့ပြီး သုံးလေးရက်အတွင်း ရောဂါလက္ခဏာ တောင် ဖြစ်ပေါ်သည်။

ပထမဆုံး ခေါင်းကိုက်သည်။ တကိုယ်လုံး အရိုက်ခံသာရ သလို နာကျင်နေတတ်သည်။ ဖျားသည်။ ပထမနေ့မှာပင် ဆပူချိန် ၁၀၄ ဒီဂရီအထိ တက်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးငယ်များတွင် ဤရောဂါရပြီဆိုပါက ဆပူလွန်ကဲကာ တက်တတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အဖျားသည် လေးငါးရက်ကြာ သည်အထိ မကျပဲ့ရုံရာ ပေါင်ရင်း သို့မဟုတ် လက်ဖောင်းရင်း တွင် အကျိတ်များဖြစ်ပေါ်လာပြီး အဖျားပြန်ကျသွားသည်။

နောက်ရက်များတွင် ထိုအကျိတ်များ ပြည်တည်နေသော အချိန်၌ ဒုတိယအကြိမ် အဖျားပြန်တက်သည်။ အဖျားတက် နေချိန်တွင် ဝေဒနာရှင်မှာ တကိုယ်လုံးကိုက်ခဲနေပြီး ဦးခေါင်း ကွဲလွဲတတ်ကိုက်ကာ ခြေလက်များ ကြွက်တက်သလို ခံစားရ တတ်သည်။ လမ်းကိုပင် မလျှောက်နိုင်တော့ချေ။ အရေပြား ကို ကိုင်ကြည့်လျှင် ပူခြစ်နေပြီး မျက်လုံးများလည်း နီနေ သည်။ ကြာသော် အရေပြားပေါ်တွင် အနီရောင်၊ အညို ရောင် အကွက်များ ထွက်တတ်သည်။ အချို့သောသူများသည် ရောဂါ ပြင်းလာချိန်၌ ကယောင်ကတမ်း ပြောဆိုနေတတ် သည်။

သာမန်အားဖြင့် ရောဂါရသူ လူ ၁၀၀ လျှင် ၇၀ မှာ ပေါင် ခြံ၌ အကျိတ်ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ၂၀ မှာ နှုတ်နှုတ်တွင်သာ လက်မောင်းအရင်း၌ အကျိတ်ထွက်ကြသည်။ အကျိတ်များကို အထိမခံနိုင်အောင် နှာကျပ်နေတတ်၏။ အနီးအနားရှိ အရေ ပြားမှာလည်း ရောင်ရမ်းနေလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ အကျိတ်ထွက် သည့်အခါ ဝေဒနာရှင်မှာ ပေါင်ရင်း၌ ကိုက်ခဲလွန်းသဖြင့် တတက်စောင်းပြီး ခွေခွေကလေးထိပ်နေလေ့ရှိသည်။ အကျိတ် ထွက်ပြီး နှစ်ရက်မှ ငါးရက်အကြား၌ အကျိတ်တွင် ပြည်စု လာပြီး ပေါက်လေ့ရှိသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အခြားရောဂါပိုး မျိုးစုံ ဝင်လာပါက အဖျားသည် နောက်အကြိမ် ပြန်တက် လာသည်။ အနာမှာလည်း နှစ်စော်လာတတ်သည်။

အကြမ်းအားဖြင့် ပေါင်ခြံတွင် အကျိတ်ထွက်ပြီး ပလိပ် ရောဂါမျိုး ဖြစ်ပွားသူကို ဆေးမကုပဲ ပစ်ထားပါက လူ ၁၀၀ လျှင် ၃၀ မှ ၅၀ အထိ သေဆုံးတတ်သည်။ ရောဂါလက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ငါးရက်တွင် အဖျားဆုံးပျက်စီးတတ်သည်။

အဆုတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် ပလိပ်ရောဂါ။ ။ ပေါင်တွင် အကျိတ်ဖြစ်ပေါ်သော ဝေဒနာရှင်များတွင်လည်း ဆေးကုန်း အချိန်တွင် အဆုတ်သို့ ရောဂါပိုးများရောက်သွားပြီး ဤလက္ခဏာမျိုး ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် ရောဂါပိုးပါရှိ သော မြေမှုန့်သည်တို့ကို ရှူရှိုက်မိရာက အဆုတ်တွင် ရောဂါ လက္ခဏာ စတင် ဖြစ်ပေါ် သူမျိုးကို သိလိုသည်။ ရောဂါကူးစက် ခံရပြီး နှစ်ရက်သုံးရက်တွင် ၁၀၄ မီဂရမ် အထိ အဖျားတက်နေ တတ်သည်။ တချိန်လုံး ချောင်းဆိုးလာသည်။ သလိပ်သည် ပြည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့နေတတ်သည်။ ကြာသော် သွေးစေး သွေးနု ပါ လိုက်လာသည်။ နို့ညှိရောင်အဆင်း ဖြစ်သွားသည်။ ဤသို့ သော ဝေဒနာရှင်၏ သလိပ်တွင် ရောဂါပိုးအမြောက်အမြား ပါရှိ တတ်သဖြင့် ဝေဒနာရှင်အား ပြုစုသူများ အထူးသတိပြုရန် လိုသည်။

ရင်ဘတ်ထဲ၌ အောင့်နေပြီး အသက်ရှူရာလည်း ခက်စေ သည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ကိုပင် ရဲရဲမရှူရဲတော့ချေ။ မကြာ သင် နှလုံးကိုပါ ထိခိုက်သွားပြီး နောက်တရက် နှစ်ရက်အတွင်း အသက်ပါသွားတတ်သည်။ သို့မဟုတ် သွေးအန်ခြင်း၊ ဆီးတွင် သွေးများ လိုက်လာခြင်း၊ အရေပြားအတွင်း၌ သွေးများထွက် လာပြီး နို့ညှိရောင်အကွက်များ ပေါ်လာခြင်းများ ဖြစ်တတ် သည်။ ဤသို့ အဆုတ်တွင် ပလိပ်ရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားသူများ တွင် အားဆုံးမှာ အသက်ဆုံးရှုံးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ် ပေါ် ဗဟိုဗီစီ သေးများကို ဆေးလျှပ်စွာ တိုက်ကျွေးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ကုသခြင်း

ဤရောဂါကို ခေတ်ပေါ် ပရိုဇီဝဆေးများဖြင့် အလွယ်တကူ ကုသ၍ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤရောဂါကြောင့် အသက်သေဆုံးရသူ အလွန်နည်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤရောဂါ ကာကွယ်ရန် ကြွက်ကို အဓိက နှိမ်နင်းပေးဖို့ လိုပါသည်။ ကြွက်သေကောင်များကို တွေ့ရှိသည်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံး အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ လိုအပ်သလို အမြန်ဆုံး ကာကွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကြွက်သေကို တွေ့က မချိန်မရွေး ပလိပ်ရောဂါရနိုင်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပြီး ကြွက်သေကို မီးညှပ်ဖြင့်ကိုင်တွယ်ကာ ပလတ်စတစ်အိတ်တလုံးတွင် ထည့်လျက် သက်ဆိုင်ရာသို့ အမြန်ဆုံး ပေးပို့ရန်လိုသည်။ ကြွက်သေကောင် တွေ့သောနေရာကိုလည်း ရေနံဆီလောင်းပြီး မီးရှို့ပစ်နိုင်က စိတ်အချရဆုံးဖြစ်၏။

တောက်ဆိုပလာမော ပိုးစွဲနာ

ကြွက်များ၊ ခွေးများ၊ ဝက်များနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်ပေါင်းစုံတွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော ရောဂါဖြစ်၏။ တောက်ဆိုပလာမောခေါ် ရောဂါပိုးကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ လူသားတို့ဆီသို့ မည်သို့မည်ပုံ ကူးစက်သည်ကို တိတိကျကျ မသိရသေးပေ။ ရောဂါပိုးပါရှိသော တိရစ္ဆာန်အညစ်အကြေးကို ကိုင်တွယ်စားသောက်မိရာက ရတတ်သည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ဤရောဂါသည် လူသားများတွင် ဖြစ်ပေါ်ပါက အောက်ပါလက္ခဏာအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

- (က) မျှားကောစ ကလေးများတွင် ပိခင်ဆီက ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး ဦးခေါင်းမတန်တသ ကြီးမားလာခြင်း၊ ဦးနှောက်မပြည့်ခြင်း၊ လူ့ဆူမဝင်အောင် ကျပ်မပြည့်ဖြစ်နေခြင်း၊ သေညှိလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည်။
- (ခ) ကလေးများတွင်မူ ဦးနှောက်ထဲ ရောဂါပိုးဝင်သကဲ့သို့ ကော့လိမ်နေပြီး ဖျားနာနေတတ်သည်။
- (ဂ) လူကြီးများတွင် ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး၌ အကျိတ်များ ကြီးထွားလာပြီး ရက်သတ္တပတ်များစွာ ကြာအောင် ဖျားနာနေတတ်သည်။
- (ဃ) အချို့တွင် အဖျားလွန်ကဲကာ လက်ဖက်ရည်အိတ်ပြင်ကဲ့သို့ အထုတ်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီး အသက်သေဆုံးတတ်သည်။
- (င) အချို့တွင် သွေးထဲ၌ ရောဂါပိုးကို ဖမ်းသပ် တွေ့ရှိသည့်တိုင် အထူးအဆူး ရောဂါလက္ခဏာမပြပဲ ရှိတတ်သည်။

ဤရောဂါသည် ကိုယ်ဝန်ရကောစ အမျိုးသမီးများတွင် ဖြစ်ပွားပါက ဦးနှောက် မပြည့်သောကလေးမျိုး၊ မျှားထုပါပျက်မမြင်၊ နားမကြားသောကလေးမျိုး၊ မျှားလာတတ်သဖြင့် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ရင်းရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ သုတေသနပြု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ရောဂါပိုးကို အလွန်ရှာရ

ခက်ခဲသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ မည်မျှအထိ ကူးစက် ပြန့်ပွားနေပြီဟု မပြောနိုင်သေးပေ။

ထိုက်ပတ်ရောဂါ

ရိုက်ကပ်ဆီဗာ ရောဂါပိုးကြောင့် ကူးစက်ရသော ရောဂါ ဖြစ်သည်။ အာရှတိုက် အရှေ့ပိုင်းဒေသရှိ ကျေးရွာများ တွင် သဘာဝအလျောက် ကူးစက်ပြန့်ပွားလျက် ရှိသည်။ တောထဲရှိကြွက်နှင့် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများတွင် ကူးစက်ပြန့်ပွား လျက်ရှိသည်။ ကြွက်သန်နှင့် အလားတူသော ကမ္ပည်းနီ ပိုးခေါ် အကောင်ငယ်ကလေးများ ကိုက်ခဲခံရရာမှ လူသားတို့ သို့ တစ်ခါတစ်ရံ ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤရော ဂါကို တောထဲ၌ ယင်းရုတ်ယင်း ထစ်ဆွဲဘလုပ်ဖြင့် နေထိုင် စားသောက်ကြသူများ ရတတ်သည်။

ရောဂါ လက္ခဏာများ

ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး ခြောက်ရက်မှ ၁၀ ရက် အတွင်း ကမ္ပည်းနီပိုးဆီကိုင်ခံရသောနေရာတွင် စီးကရက်မီးဖြင့် အတို ခံရသကဲ့သို့ အနာကလေးတခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထူထပ်နီ ကြောင့် ပေါင်ခြံတိုက်တွင် ထက်ရှည်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အများပေါ် ဝင်လာသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဝက်ဆက် ထွက် သကဲ့သို့ အနီရောင်သဏ္ဍန်များ ထသားအရေပေါ် တွင် ပေါ် လာသည်။ စီးကရက်မီး အတိုခံသောရထားသကဲ့သို့ ထစ်ရှား စောင့်အိမ်များပေါ်မှ ရောဂါလက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်နေစဉ် ဝေလ

တလျောက်လုံး၊ ဝတ္ထုရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ တွေ့ရုံ နှင့် ဆရာဝန်များက ဤရောဂါဖြစ်ပြီဟု ခန့်မှန်းနိုင်ကြသည်။ အများငှိန်တည် ရက်သတ္တနှစ်ပတ်အထိ ထက်နေပြီးနောက် ပြန် ကျသွားလေ့ရှိသည်။ ဤရောဂါကို အချိန်မီ စောင့်ရှောက်ပေးပါက ၆၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အပျက်အစီးရှိသည်။ ကရိုနိုမိုနိုစော ဝေးသည် ဤရောဂါအတွက် အလွန် အန္တရာယ်ရှိသည်။ တောထဲတွင် သွားလာနေရသော သူများအတွက် ဤရောဂါ ကူးစက်ပေးနိုင်ပါသည်။

ကြီးပြားသန်ပု

ဟယ်ပင်နိုလက်ပက် သန်ကောင်

အလွန်သေးငယ်သော သန်ကောင်တမျိုးဖြစ်၏။ အရှည် လက်မဝက်ခန့်သာ ရှိသော သန်ကောင်ငယ်များ ဖြစ်သည်။ ကြွက်များနှင့် ယင်းအနွယ်ဝင်သတ္တဝါများတွင် ကူးစက်ပြန့်ပွား ၏။ ကြွက်ထိမစင်၌ ပါရှိသော သန်ကောင်ငယ်များကို လူ သားတို့စားသုံးမိရာက ဤရောဂါရတတ်သည်။ ဤသန်ကောင် ငယ် ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွားနေ၏။ ဤရောဂါကြောင့် လူကြီး များတွင် အထူးလက္ခဏာ မဖြစ်ပေါ် သော်လည်း ကလေးများ တွင်ပင် ဝမ်းပျက်ထပ်သည်။ အားအင် ကုန်ခန်းစေတတ်သည်။ အချို့ကလေးများထပ်ချွင်းသည် ဤသန်ကောင်များကြောင့် ဖြစ်ရာ ဤသန်ကောင်စားမှ ထပ်စားရန် မထိရန်အတွက် သန့်ရှင်းရေး အထူးသဖြင့် ကြွက်များကို ဆုတ်သုပ်စားရန် လိုသည်။

ပယ်လျှိုက်စိုးဆစ်ခေါ် ဇောင်းဂေါ နှာ

ပယ်လျှိုက်စိုးဆစ်ခေါ် ရှားပါးသော ရောဂါပိုး တမျိုးကြောင့် ကူးစက်တတ်သော ရောဂါဖြစ်တတ်သည်။ ကြွက်များနှင့် တခါတရံ ခွေးများ၊ မြင်းများ၊ ဝက်များ စသည်သတ္တဝါများတွင် သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတပါးအဝင် အရွေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ဤရောဂါသည် လူသားတို့ဆီသို့ မကြာခဏ ပြန့်ပွားတတ်သည်ဟု မှတ်တမ်းများက ဆိုထားသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ခန္ဓာကိုယ် အနှံ့အပြားတွင် ပြည်တည်သည် လက္ခဏာမှာ အဓိကဖြစ်သည်။ အတွေးသဖြင့် အဆုတ်နှင့်အသည်းတွင် ပြည်တည်စေတတ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့အပြားတွင်လည်း အကျိတ်အခဲများဖြစ်ပေါ်ကာပြည်တည်တတ်၏။ ယင်းတို့အပိုနီကြောင့် အဖျားဝင်တတ်သည်။ အချိန်မီ ဆေးကုသခွင့်မရသူများသည် တဖြည်းဖြည်းဖြင့် အနာအပျို့တက်၍ သေဆုံးတတ်သည်။ အချိန်မီ ဆေးကုသခွင့်ရပါက အနာမည်မျှပင်ပေါ့များပြီ၊ ပြည်တွေ့မည်မျှပင် ထွက်နေစေကာမူ အသက်ရှင်လေ့ရှိ၏။ အချို့သူများတွင် ရောဂါပိုးများသည် ပြည်မတည်တော့ပဲ သွေးထဲရောက်သွားကာ အဖျားအပြင်းတက်တတ်သည်။ ထို့နောက် အဆုတ်နှင့် အစာအိမ် လမ်းစာလျှောက်ကို ဒုက္ခပေးပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အသက်သေဆုံးတတ်သည်။

ဤရောဂါကို ခေတ်ပေါ် ယူဇီဝဆေးများဖြစ်သော ဆာလဖာဒိုင်ထရင်း၊ ကလိုရိုဖီနီကောနှင့် တက်ထရာဆိုက်ကလင်းဆေးများဖြင့် ကုသ၍ရသည်။

ကြွက်ကိုက်ခံရသည့် အဖျားရောဂါ

ဖက်တီးရီးယား (Spirillum Minus) နှင့် (Retinobacillus Muris) ရောဂါပိုး နှစ်မျိုးကြောင့် ရောဂါဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည် ကြွက်များနှင့် အလားတူသတ္တဝါများတွင် သဘာဝအားဖြင့် ကူးစက်လျက်ရှိ၏။ ရောဂါပိုးပါရှိသည့် ကြွက်က လူသားတို့အား ကိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကြွက်၏ အကြွက်အကြေးများ လူတို့သောက်သုံးမည့် အစားအစာဖြစ်သော နွားနို့ စသည်တို့နှင့် ထိတွေ့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ကူးစက်လျက်ရှိသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ရောဂါပိုး နှစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ပေါ်သည့် ရောဂါလက္ခဏာများသည် တမျိုးနှင့်တမျိုး ခွဲခြားမရလောက်အောင် ဆင်တူသည်။ ကြွက်ကိုက်ခံရပြီး ရက်သတ္တနှစ်ပတ်လောက်ပင် လက္ခဏာ တောင်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ကြွက်ကိုက်ခံထားရသော အနာသည် ကျက်သလောက်နီးနီး ရှိနေပြီ။ သို့သော် အနာသည် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်ယဉ်းလာပြီး ပေါင်ရင်း၌ အကျိတ်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အဖျားဝင်လာတတ်သည်။ အဆစ်များလည်း ကိုက်ခဲလာ၏။ သို့သော် သုံးလေး

ငါးရက်သာခံရပြီး ပြန်ကောင်းသွားသည်။ တဖန် ပြန်ဖျားလာသည်။ ဤသို့ဖြင့် အဖျားမများသည့်တိုင်အောင် မကြာခဏ ပြန်ဖျားလိုက် အလိုလိုပြန်ကောင်းသွားလိုက်နှင့် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဤရောဂါကြောင့် အသေအပျောက် မရှိတတ်ချေ။

ခေတ်ပေါ် ပဋိဇီဝဆေးများကို အလုံအလောက် တိုက်ကျေးပေးခြင်းဖြင့် ကုသနိုင်သည်။

လက်ပတို ဝပိုင်ရိုးဆစ် ရောဂါ

လက်ပတို ဝပိုင်ရိုးဆစ် ရောဂါပိုးကြောင့် ကူးစက်သော ရောဂါဖြစ်သည်။ ညစ်ညမ်းသော ရေမြောင်းများအကြား နေထိုင်ကြသော ကြွက်များကစားသင့် လူသားတို့ထံသို့ ကူးစက်သောရောဂါဖြစ်၏။ ခွေးများထံမှလည်း ဤရောဂါပိုး ကူးစက်ရရှိတတ်သည်။ အစားအသောက်ဖြင့် ရောဂါရှိသောကြွက် သို့မဟုတ် အနွယ်ဝင်သတ္တဝါများ၏ ဆီးနှင့် လူသားတို့ အစားအသောက် သို့မဟုတ် ပွန်းပဲ့သည့်အရေပြားနှင့် ထိတွေ့မိသည့်အခါပျိုးတောင် ဤရောဂါရသည်။ ထို့ကြောင့် ရေမြောင်းသန့်ရှင်းရေးလုပ်ကိုင်ကြသော လုပ်သားကြီးများ၊ လယ်သမားကြီးများနှင့် ငါးဖျားကို ရေဆေးသည့် လုပ်သားများတွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ၏။

ရောဂါပိုးအမျိုးကွဲလိုက် ရောဂါလက္ခဏာ ခြားနားတတ်သည်။ အချို့တွင် သားမန်တုပ်ကျောရောဂါရသကဲ့သို့ သုံးလေးရက် နေထိုင်မကောင်းပြီး အလိုလို ပြန်ကောင်းသွားတတ်သည်။ တခါတရံတွင်မူ အကိုယ်လုံး အသားရောင် ဝါထိန်လာပြီး အဖျားပြင်းထန်ကာ အရေပြားပေါ်တွင် အညှို့ကွက်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဤသို့သော ရောဂါရှင်များသည်

ဆေးကုသမှုမခံယူပါက ဆီးတွင် ရုက္ခပေးပြီး အသက်ပင်ပါသွားလေ့ရှိသည်။ ရောဂါပျိုးရက် ၁၀ ရက်ခန့်ဖြစ်သည်။ ရောဂါရသူများကို ရောဂါလက္ခဏာ အဆင့်သုံးဆင့် ခွဲထားနိုင်သည်။

ပထမ အဖျားဝင်သည်။ ခေါင်းအုံ ခေါင်းကိုက်သည်။ အော့အန်ပြီး ဝမ်းပျက်တတ်သည်။ တကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲနေ၍ လေးငါးရက်အကြာတွင် အသားများသည် နုနင်းဆိုးထားသကဲ့သို့ ဝါထိန်လာသည်။ မင်္ဂလာအရောင်မှာ ခြေဖျော့လာပြီး ဆီးမှာ နီရဲလာသည်။

ကြာလျှင် နှာခေါင်းသွေးလျှံခြင်း၊ ချောင်းဆိုးသွေးပါခြင်း၊ ဆီးတွင် သွေးလိုက်လာခြင်းနှင့် အရေပြားထောက်တွင် သွေးယိုတက်ပြီး အနံ့ကွက်၊ အညှို့ကွက်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဆီးလည်း နည်းသွားလေ့ရှိသည်။

ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်ကျော်တွင် ရောဂါပြန်ကောင်းသွားလေ့ရှိသည်။ ဆေးကုသမှု မခံယူသူများတွင် ရောဂါအမျိုးအစား ကွဲပြားမှုအပေါ် မူတည်ပြီး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အသေအပျောက် ရှိတတ်သည်။

ခေတ်ပေါ် ပဋိဇီဝဆေးများဖြင့်သော ပင်နီဆီလင်၊ တေက်တိုပိုင်ဇင်၊ တက်ထရာဆိုက်ကလင်း စသည့်ဆေးတို့ဖြင့် ရောဂါ ဖြစ်ကာလကတည်းက ကုသပေးရန်လိုသည်။

အခြားရောဂါများ

ကြွက်များထံမှ အထက်ဖော်ပြပါ ရောဂါများအပြင် လိဂ်ပာနီးယားပိုးစွဲနာ၊ တူလာရီးမီးယားရောဂါ၊ တရစ်ကီနယ်လာသန်စွဲနာ၊ ဆယ်လဖီနီလာရောဂါများလည်းရတတ်သေးသည်။

လိဂ္ဂမားနီးယား ပိုးစွဲနာအကြောင်းကို “ဓမ္မ” များ ထံမှ ရတတ်သောရောဂါအခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ တူလာရီးမီးယား ရောဂါအကြောင်းကို “ယုန်” များထံမှ ရတတ်သော ရောဂါ အခန်းတွင်လည်းကောင်း၊ ထရစ်ကီနယ်လာ သန်စွဲနာ အကြောင်းကို “ဝက်” များထံမှရတတ်သော ရောဂါအခန်းတွင် လည်းကောင်း၊ ဆယ်လမိန်လားရောဂါ အကြောင်းကို “ဝမ်းဘဲ” များထံမှ ရတတ်သောရောဂါ အခန်းတွင်လည်း ကောင်း အသေးစိတ်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ကြွက်နှိပ်နင်းရေး

ကြွက်သည် ပလိပ်ရောဂါအပါအဝင် ရောဂါမျိုးစုံကို ဖြစ်ပွားစေသည်။ ဓားနှပ်ရိက္ခာကိုလည်း ဓားသောက်ဖျက်ဆီးသည့် သတ္တဝါဆိုးဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ရန်ကုန်မြို့တွင် ကြွက်ထေတကောင်ကို ၁၈ ပြားပေးမည်၊ ဖမ်းပေးကြပါဟု ကြော်ငြာခဲ့ဖူးသကဲ့သို့ ဂျပန်ခေတ်ကလည်း လူနေအိမ်တိုင်း ရက်သတ္တပတ်လျှင် ကြွက်တကောင်ပေးပို့ရမည် စေသည်ဖြင့် အမိန့်ထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ကြွက်ပြုသနာသည် ရှင်းသွားသည်ဟူ၍ ပရှိခဲ့ပေ။

ကြွက်အရောအတွက်ကို ကြောင်မွေးသားခြင်း၊ ကြွက်ထောင်ချောက်ဖြင့် ထောင်ပေးခြင်း၊ ကြွက်သတ်ဆေးနှင့် အစာ ဝေ့ကည့်ပေးခြင်း၊ ကလေးများအား ရတေး၍ ကြွက်များကို ဟုတ်ဖြင့်ဝိုင်းရိုက်စေခြင်း၊ ကြွက်တွင်းများထဲသို့ အဆိပ်ပါသော ဆေးများ ထည့်ပေးခြင်း၊ ဓာတ်ဓမ္မပွတ်သွင်းပေးခြင်း စသည့် နည်းများဖြင့် လျော့ချနိုင်ပါသည်။

သို့သော် အထက်ပါနည်းများသည် ကြွက်ပြုသနာကို အလုံးစုံ ရှင်းမည်မဟုတ်ပါ။ တကယ်တမ်း ကြွက်ပြုသနာကို ရှင်းလိုလျှင် မိမိတို့နေအိမ်တိုက်၌ ဓားကြွင်းစားကျန် မရှိ ရလေအောင် ကြွက်များ ခိုအောင်းတတ်သည့် အမှိုက်ပုံများ မရှိရလေအောင် ကိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း လူတိုင်းလူတိုင်း ပြုလုပ် ဘင်ကြသည်။

(၂) ဓား

ဓားသည် လူတို့နှင့် အလွန်ရင်းနှီးသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၏။ လူတို့အလိုရှိသလို ပြုပြင်ဆွန်ဆင်ပေး၍လည်းရ၏။ ထို့ကြောင့် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ဓားသည် သိုးကျောင်း၊ ကျွဲ၊ နွားများ ကျောင်းရာတွင် လွန်စွာ ကျည်ဖော်ရသည်။ ထို့ပြင် ဓားသည် အလွန်ပူသောစေ့များတွင် လည်းကောင်း၊ ဝင်ရိုးစွန်းကဲ့သို့ အလွန်အေးသော စေ့များတွင်လည်းကောင်း နေထိုင်နိုင် စွမ်းရှိ၏။ သွပ်ဓာတ်လွန်နိုင်ကဲ့သို့ သီးခြားတောင်တန်းကြီးများ ပေါများရာစေ့များတွင် လူတို့သည် ချိုးသွားတိုင်း ဓားကို အဖော်အဖြစ် ခေါ်ဆောင်သွားကြသည်။ ယင်းစေ့သည် ရေခဲပြင်များပေါ်တွင် သွားလာကြရသည့်အပြင် ဆီးနှင်း များကလည်း အစဉ်ဖုံးလွှမ်းနေ ကြ သဖြင့် အချိန်မရွေး အန္တရာယ်မျိုးစုံနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်ကြလေသည်။ ရေခဲပျော် သည့်အချိန်တွင် ပပျော်လင့်ပဲ ရေထဲကျ ကျ သွား ၍ လည်း

ကောင်း၊ ရေခဲတုံးများဖြင့် မိမိ၍သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်
မပြန်နိုင်ပဲဖြစ်နေပါက အဖော်ပါလာသောခွေးသည် အိမ်သို့
အမြန်ပြန်သွား၍ အကူအညီများ ခေါ်ပေးတတ်ကြသည်။
ထို့ကြောင့် အဆိုပါရေခဲပြင်ဒေသများတွင် ခွေးများသည် မရှိ
မဖြစ်ဟုပင် ဆိုကြရပေမည်။

ခွေးသည် အနံ့ခံကောင်းသော သတ္တဝါလည်း ဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် လူဆိုး၊ သူ့ခိုးများကို စွာပွေ့ပမ်းဆီးရာတွင်လည်း
အလွန်အသုံးဝင်သည်။ လူဆိုးထံမှ ကျကျန်ခဲ့သော လက်ကိုင်
ပစ္စည်းပစ္စည်းတို့ကို အနံ့ခံနိုင်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် လူဆိုး
များ ပုန်းခိုနေသော နေရာအထိ အတိအကျလိုက်၍ အနံ့ခံနိုင်
စွမ်းရှိ၏။

ခွေးသည် စစ်တိုက်ရာတွင်လည်း အလွန် အသုံးဝင် ၏။
ရွှေထန်းစစ်မျက်နှာတွင် စစ်သားများနှင့်အတူ ချီတက်ပြီး
အကူအညီများ ပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ခွေးတပ်များကို
ဂျပန်တပ်မတော်နှင့် ဂျာမန်တပ်မတော်များတွင် တသီးတခြား
ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဂျာမန်ရဲခွေးမျိုးသည် လှောင်
ထိမ်မှ လွတ်ပေးလိုက်က တနေ့တည်းနှင့် ဖောက်ခွဲကြီး ၂၀
ကို မတ်တတ်မတနိုင်အောင် ကိုက်ခဲနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ဆိုမှတ်
ပြုခြင်းခံကြရလေသည်။

မိမိသခင်အပေါ် သစ္စာရှိသည့်နေရာတွင်လည်း ခွေးထက်
ပိုပြုလောက်သော တိရစ္ဆာန်မရှိသေးပေ။ သခင်၏ ပစ္စည်း
ဥစ္စာနှင့် အထက်ဘေးအန္တရာယ်ကို အကာအကွယ် ပေးကြ
ရာတွင် မိမိအသက်ကိုပင် အသေခံ ကာကွယ်တတ်ကြသည်။
ဤသို့ ချစ်ရောကောင်းသော ခွေးများကလည်း လူသားတို့ကို
ရောဂါရစေနိုင်ပါသည်။

ခွေးမှရတတ်သောရောဂါများ
ခွေးရှူးပြန်ရောဂါ

အလွန်သေးငယ်သော ဝိုင်းရုပ်ပိုးကြောင့် ကူးစက်ပြန့်ပွား
သော ရောဂါဖြစ်ပါသည်။ ခွေးနှင့် အနွယ်ဝင် ဝံပုလွေ၊ ခွေးအ
စသည့် သတ္တဝါများ အကိုက်ခံရ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့နိုင်ငံ
များတွင် သွေးစုပ်သောလင်းဆွဲများ အကိုက်ခံရ၍လည်း
ကောင်း ထိုရောဂါရတတ်သည်။

အစာအစားဖြင့် စောထဲတွင် ဝံပုလွေ၊ ပြေခွေး၊ ခွေးအ၊
စောခွေး စသည့်သတ္တဝါများသည် တကောင်နှင့် တကောင်
ကိုက်ကြရာမှ တကောင်မှတကောင်သို့ ရောဂါကူးစက်ပြီး
အေးထဲထွက် လူသားတို့အား ကိုက်ခဲသောအခါ လူသား
တို့ထံ ရောဂါကူးစက်ရောက်ရှိလာပါသည်။

ဤပေါ်တွင်လည်း ခွေးသည်အဓိကဖြစ်၏။ ရောဂါဖြစ်ပွား
နေသော ခွေးအကိုက်ခံရ၍လည်းကောင်း၊ တခါတရံ လျှာဖြင့်
အလျက်ခံလိုက်ရမှုဖြင့် လည်းကောင်း ရောဂါကြွသည်။
လူတို့နှင့် အတူနေ ကြောင်နှင့် ကျွဲ၊ နွား တိရစ္ဆာန်များပါ
မကျန် ဤရောဂါ ကူးစက်တတ်ပေသည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ

ရောဂါပျိုးချိန်မှာ အလနစ်လ ကြွားတတ်၏။ တခါတရံ
သ ရက်သားကြားပြီး အချို့တွင် ခွေးကိုက်ခံပြီး တနှစ်နီးပါး
ကြာမှ ရောဂါလက္ခဏာ တော်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အစားအစာဖြင့်
ဦးရောက်နှင့်နီးသော မျက်နှာ၊ ဝေါင်နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာနေရာများ

တွင် ရောဂါရှိသော ခွေးအကိုက်ခံရပါက ရောဂါလက္ခဏာသည် အချိန်တောင့်၍ ဖြစ်ပေါ်၏။ ခြေထောက်ရှိ ပွန်းပဲ့ဒဏ်ရာ အနာကလေးကို ရောဂါရှိသော ခွေးက လျှာဖြင့်လျက်မိခုံသာဖြစ်က ရောဂါလက္ခဏာသည် ကြာမှဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာကို အောက်ပါအတိုင်း အဆင့် သုံးဆင့် ခွဲခြားနိုင်သည်။

ရောဂါပြန့်ပွားချိန်။ ။ ခွေးကိုက်ခံရသော နေရာသည် ရောင်ရမ်းကိုက်ခဲနေပြီး အဖျားဝင်ကာ ခေါင်းထုံ၊ ခေါင်းရွံ့ မနေနိုင်မထိုင်နိုင်ဖြစ်၍ ကောင်းပြော မြန်လာသည်။

ရောဂါလက္ခဏာတောင်ပေါ်ချိန်။ ။ ဤကာလတွင် လူနာသည် အိပ်ရာထဲအိပ်ရာပဲ အငြိမ်လည်းမနေ၊ သွေးလာလွှပ်သွားကာ အိပ်၍လည်းမပျော်တော့၊ နာရီပိုင်းအတွင်းတွင် သောက်ရေကို မျိုချပရသောအခြေအနေသို့ ရောက်လာသည်။ ရေကို ခဏခဏ တောင်းသည်။ သောက်လိုက်တိုင်း ပါးစပ်တွင်းသို့ ရေရောက်သည်နှင့် မျက်နှာတရလုံး ကျပ်တက်လာပြီး မျိုချပရ ဖြစ်နေတော့သည်။ နောင်ကြာသော် သောက်ရေ ပါးစပ်ထဲသို့ ရောက်ပို့လေးစွာ ရေဝတ်သ် ရေခွက်သ် ကြား ရခုံနှင့် ဦးခေါင်းမှာ ကော့တက်သွားပြီး မျက်နှာမှာ မဲ့ရွံ့ တွန့်လိမ်နေတော့၏။

အကြာသေသွားခြင်း။ ။ ဤမှတစ်ဆင့်တက်သော် ခြေလက်များသည် လေဖြတ်ခံရသကဲ့သို့ လှုပ်မရတော့ပဲ အကြာများ သေကုန်တော့သည်။ ကြာသော် လူပါသတ်ပင်ဖြစ်ပြီး အသက်ခံသဆုံးလေ့ရှိသည်။

ခွေးများ ရူးပြီဆိုလျှင်

ခွေးရူးသည် လူများကဲ့သို့ ရေသောက်ပရသည့် လက္ခဏာ မပြပေ။ အဓိကလက္ခဏာမှာ ခွေးသည် ဒေါသကြီးလာပြီး တွေ့မြင်သမျှ တိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့ကို လိုက်လံကိုက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မရူးခင်က တခြားခွေးများကို အပြီးကုပ်နေအောင် ကြောက်တတ်ကော့မှ ရူးသောအချိန်တွင် ခွေးတစ်ကုပ်ကိုပင် မကြောက်တော့ပဲ လိုက်ကိုက်တတ်သည်။ ခွေးစွမ်းကောင်း တကောင်လို ဖြစ်နေပြီး အချိန်အတော်ကြာ ပြေးလွှား၍ တွေ့ရောဂါကိုက်ခဲပြီးမှ အစာမျှီပရဖြစ်ကာ ခွေးဟောင်သံလည်း ပြောမိလဲသွားပြီး အသက်သေဆုံးလေ့ရှိသည်။

ကုသခြင်း

အကယ်တမ်း ရောဂါဖြစ်ပြီးဆိုက ကုသ၍ မရတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် မဖြစ်ခင်က ကိုက်သောခွေး၏ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်၍ ကာကွယ်သော ထိုးသင်က ထိုးရန် ဂရုစိုက်ရပေမည်။ တိုးတက်သော ဒိုင်ငံတိုင်းတွင် ခွေးကိုမွေးမြူသူသည် ခွေးကွယ်သော ထိုးပြီးသော လက်မှတ်ရှိမှသာ မွေးမြူခွင့်ရှိသည်။ မိမိတို့ အိမ်ခွေးများ ရူး၊ မရူး သံသယဖြစ်ပါက ခွေးကို သံကြိုးဖြင့် ၁၀ ရက်ပြည့်အောင် ချည်နှောင်ထားသင့်သည်။ ၁၀ ရက်ကြာသည်တိုင် ခွေးသည် ရူးသည့်လက္ခဏာ မပြက ဤခွေးတွင် ခွေးရူးရောဂါပိုး မရှိဟု ဆိုရပါမည်။ အကယ်၍ အကိုက်ခံရပါကလည်း ခွေးရူးရောဂါ မရမှသာသေချာပါသည်။ ကိုက်သောခွေးကို သတ်ပစ် ခြင်းသည် မှားသောအကျင့် ဖြစ်

သည်။ ခွေးကိုက်ခံရပါက အနည်းဆုံး ၁၀ ရက်ခန့် စောင့်ကြည့်သင့်ပေသည်။ ထိုခွေး အကယ်၍ ရူးသွားပါက ခွေးရူးရောဂါ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဖြင့် အကိုက်ခံရသူအား အသက်ဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်ပေသည်။ ခွေးတကောင် ခွေးရူးရောဂါဝင်ပြီဆိုက ခြောက်ရက်အတွင်း ရောဂါလက္ခဏာပြုတ်တိ၏။ ထို့ကြောင့် ၁၀ ရက်ခန့် ခွေးကို စောင့်ကြည့်စေခြင်းဖြင့် ၁၀ ရက်အတွင်း ခွေးသည် ရူးသွားက သို့မဟုတ် သေဆုံးသွားက သို့မဟုတ် ပျောက်ဆုံးသွားက ထိုခွေးအကိုက်ခံရသော သူကို ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးမှ စိတ်ချရပေမည်။ ထိုခွေးအကိုက်ခံရသောကြောင့် ပြင်း၊ နွားစသည် အကောင်များမှ တဆင့် အကိုက်ခံရလျှင်လည်း ကာကွယ်ဆေး ထိုးပြစ်အောင် ထိုးရပေမည်။ အကြောင်းမှာ ခွေးရူးရောဂါပိုးသည် အကိုက်ခံရသော တိရစ္ဆာန်များနှင့် ကူးစက်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ တခါတရံ ခွေးသည် ဦးခေါင်းနှင့်မျက်နှာသော ဦးနှောက်နှင့် နီးသည့် ခန္ဓာအပိုင်းအပိုင်းကို ကိုက်က ခွေးကို ၁၀ ရက်အထိ ဖင် စောင့်ကြည့်မနေပဲ ခွေးရူးကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးသင့်ပေသည်။

သာမန်အားဖြင့် ခွေးရူးရောဂါပိုးသည် အရေပြားအကောင်းမှ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်နိုင်စွမ်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အရေပြားတွင် ပွန်းပဲ့ဝက်ရာမရှိပဲ ခွေးက လျှာဖြင့်လျက်မိရုံမျှဖြင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးခံရပေလိမ့်။

ဝက်ရာကိုဖြိုခွဲခြင်း။ ။ ခွေးကိုက်ခံရပြီး မိနစ် ၃၀ အတွင်း မှာပင် အနာမှ သွေးများများထွက်သွားလေအောင် အနာပေါ်မှ ကြိုးထဲချောင်း ချင်းပေးထားသင့်ပေသည်။ ပြွေကိုက်

ခံရသူများကို ပြုစုသည့်နည်းအတိုင်း ဖြစ်၏။ ပြီးမှ ဝန်လေဖြင့် အနာဆေးပေးရသည်။ ခွေးကိုက်ထားသည့် ဝက်ရာမှန်သမျှကို ရှေးဦးစွာ ဆပ်ပြာများဖြင့် ရေသေးပေးရန် လိုသည်။ ထို့နောက် အနာကို မိနော (ကာဘော်လိပ်ဆီ) ဖြင့် တိုပေးနိုင်က ပိုကောင်း၏။ ပွန်းပဲ့သွားသော ဝက်ရာများကို ချုပ်ပေးရန်မလိုချေ။ အဆိပ်အတောက်၊ အပုပ်အစပ်များထွက်ရအောင် ဆေးထည့်ပေးသင့်သည်။

ကာကွယ်ဆေး

ခွေးရူး ကိုက်ခံရသည်ဟု မသင်္ကာဖြစ်သူတိုင်းကို ခွေးရူးကာကွယ်ဆေး ၁၇ လုံး ဗိုက်တွင်ထိုးပေးရန်လိုသည်။ ခွေးရူးကာကွယ်ဆေးသည် လူတထောင်တွင် တယောက်ခန့်မျှ လေဖြတ်ခံရသကဲ့သို့ မျက်နှာ၌ စောင်းသွားခြင်း၊ ခြေ၊ လက်တို့ မဆန်မစွမ်း ဖြစ်သွားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်စေသည်။ သို့သော် ရင်းသည် အကြောင်းမဟုတ်ပါ။ အသက်အန္တရာယ် မဖြစ်စေအောင် ဆေးထိုးကာကွယ်ရပေမည်။ ခွေးအကိုက်ခံရပြီး ခွေးရူးလက္ခဏာဖြစ်ပေါ်လာကာ လူ ၁၀၀ လျှင် အားလုံးပင် ပျက်စီးတတ်ပြီး ခွေးရူးကိုက်ခံရသော်လည်း ကာကွယ်ဆေးကို အညွှန်းအတိုင်း တိတိကျကျထိုးနှံခြင်းခံယူကြသော လူ ၁၀၀ တွင် အပျက်အစီး တယောက်မျှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ခွေးရူးကိုက်ခံရသူဟု မသင်္ကာက မည်မျှပင်နာမည်ကျော်ပြီး အာမခံချက်ဖြင့်ကုသော မန်းသော၊ မုတ်သော၊ ဆရာများဖြင့် ကုသကောမူ ကာကွယ်ဆေးကိုမှ ထိုးပြစ်အောင် ထိုးသင့်ပေသည်။

